

Do sada ni jedan ministar zdravstva nije smogao snage za prihvaćanje savjeta koji bi dugoročno doveli do profesionalizacije i privatizacije zdravstva, prije svega zbog populističkih 'plašenja' javnosti amerikanizacijom

GORAN ŠEBELIĆ/HANZA MEDIA
TOMISLAV KRISTO / HANZA MEDIA

SAVJETI EKSPERATA ZA EKONOMIJU ZDRAVSTVA NE ZANIMAJU NI MINISTRA KUJUNDŽIĆA

Enis Baris, stručnjak za zdravstvene sustave Svjetske banke, drži da Hrvatska 'ima puno bolnica i puno bolničkih kreveta', što je u prošlom broju Spektra ustvrdila i Jadranka Primorac

Ministar zdravstva je u nezahvalnom položaju zbog naslijeđenih dubioza, ali zasad ne pokazuje niti nakanu za neke dubinske reforme

VLADO KOSIĆ / HANZA MEDIA

TIHOMIR RAJČIĆ

Priča o djeci iz Klaićeve bolnice u Zagrebu koja boluju od neuroblastoma, raka koji pogađa isključivo najmlađe, nedavno je ujedinila Hrvatsku. Kao i mnogo puta do sada građani su pokazali ogorčenost sporošću birokracije da nabavi najnoviji, vrlo skupi, lijek Dinutuximab beta Apeiron, koji se smatra spasom ne samo za male Hrvate, nego i za 1200 malih Europljana koji svake godine obole od neuroblastoma... Bilo kako bilo, u pozadini ove potresne priče kriju se kronične bolesti hrvatskog zdravstva koje je u posebnoj novinarskoj istrazi svojedobno dijagnosticirao ugledni britanski tjednik The Economist. Naime, njihova je istraga pokazala kako hrvatsko zdravstvo, u nedostatku učinkovitog, sustavnog i profesionalnog pristupa procjeni troškova, a posebno investicija, često poseže za stvaranjem stručnih povjerenstava čiji kriteriji odlučivanja nisu uvijek sasvim jasni. U pozadini svega je slabost Agencije za kvalitetu i

akreditaciju u zdravstvu koja bi, sukladno najboljim europskim uzusima, trebala biti mjerodavni procjenitelj zdravstvene učinkovitosti, ali i materijalne isplativosti troškova i investicija, pridonoseći tako racionalizaciji troškova, a time i proširenju i dostupnosti medicinskih usluga. Slabost ove agencije u konačnici znači da se novac u hrvatskom zdravstvu ne troši baš racionalno, što poskupljuje funkcioniranje sustava i građanima otežava pristup kvalitetnim zdravstvenim uslugama. Zavrivajući još dublje u hrvatsku zdravstvenu blagajnu, The Economist je, nema duго, otkrio da je naš zdravstveni sustav previše fragmentiran, odnosno da odluke koje se donose na lokalnim, decentraliziranim, razinama često nisu, a niti mogu biti, financijski racionalne. Zbog toga se, s obzirom da je Hrvatska mala zemlja s oko 4,3 milijuna stanovnika, centralizacija zdravstva nameće kao jedino racionalno rješenje jer se samo tako, kroz jedinstveni sustav nabave na veliko, mogu postići povoljnije cijene lijekova i medicinskih usluga, pa čak i onih najnovijih, čija je cijena često vrlo visoka. Baš kao što

je to slučaj sa spomenutim lijekom, čija je cijena iznosi otprilike 6 tisuća eura za pojedinačnu terapiju, zbog čega liječenje jednog malog bolesnika iz Klaićeve bolnice, prema podacima Europske agencije za lijekove, vjerojatno stoji između 30 i 60 tisuća eura. Prosječnom Hrvat, koji muku muči sa sporim i nedostupnim bolničkim uslugama, vrlo će neobično zvučati procjena da je naš najveći problem postojanje previše bolnica čija financijska i zdravstvena neučinkovitost, smatra The Economist, troši nepotrebno veliki dio zdravstvenog kolača (o tome je, uostalom, u prošlom broju Spektra, govorila i Jadranka Primorac, menadžerica specijalizirana za financije u zdravstvu, op. u). Prenoseći riječi Enisa Barisa, eksperta za zdravstvene sustave Svjetske banke, The Economist konstatira da Hrvatska "još uvijek ima puno bolnica i puno bolničkih kreveta", i da nije bila "vrlo učinkovita kako u reformi brige za pacijente tako i u racionalizaciji i učinkovitosti". Rezultat ovakvog stanja su neučinkovite bolnice koje, pored nesagledivo rastućih troškova koje se na koncu pretaču u dug koji se mjeri milijardama kuna, imaju

William Bartlett, stručnjak s Londonske škole ekonomije, preporučio je ukidanje obveznog doprinosa iz plaća te uvođenje neke razine univerzalnog zdravstvenog osiguranja za sve građane

problema s nedostatkom liječnika i medicinskih sestara u nekim dijelovima zemlje. Najvećom žrtvom ovakve neučinkovite politike smatra se primarna zaštita koja, usprkos tome što je najbliža građanima, ispašta zbog ozbiljnog nedostatka investicija, što znatno umanjuje opću kvalitetu zdravstvenih usluga. U tom smislu, upitnim se smatra način na koji je provedena privatizacija primarne zdravstvene zaštite koja je rezultirala relokacijom istih troškova, a bez znatnijeg poboljšanja zdravstvenih usluga. Razlogom za neučinkovitost hrvatskog zdravstva smatra se i činjenica što u Hrvatskoj ne postoji sustav univerzalnog zdravstvenog osiguranja, uobičajen u Europi, utemeljen na državljanstvu. Tim više što sadašnji sustav koji se temelji na izdvajanju otprilike jedne šestine plaće za potrebe zdravstvenog sustava, što se u sadašnjim uvjetima sve češće pokazuje kao nedostatan iznos, diskriminira određene skupine građana, posebno male poduzetnike. Da bi se otklonila ova nepravda, The Economist prenosi prijedlog Williama Bartletta, stručnjaka s poznate Londonske škole

ekonomije, u čijem je istraživačkom fokusu zadnjih godina bila i Hrvatska, koji smatra da bi trebalo ukinuti obvezni zdravstveni doprinos iz plaća te uvesti određenu razinu univerzalnog zdravstvenog osiguranja za sve hrvatske građane čiji bi se troškovi pokrivali iz poreznih prihoda države. Također, The Economist sugerira Hrvatskoj osjetnije liberalizirati tržište zdravstvenog osiguranja koje u ovom trenutku najvećim dijelom u rukama države, 80 posto, čime bi se stvorilo tržište usluga što bi s vremenom, pod utjecajem tržišnog natjecanja, dovelo do pada cijena. Sagledavajući naš zdravstveni sustav, The Economist je na sljedeći način dijagnosticirao nazočnost teškog povijesnog naslijeđa koje stoji na putu modernizacije hrvatskog zdravstvenog sustava: "Problem korupcije i politički nadahnutog odlučivanja, uključujući visoku razinu netransparentnog plaćanja, najveći su izazovi. Drugi problem je socijalističko naslijeđe te prejaki sindikati." Ovakvo stanje stvari, smatra The Economist, ometa profesionalizaciju sustava zdravstva i na duge staze koči neophodne reforme.